
MONOGRAFIE PRAWNICZE

ZASADA SZYBKOŚCI
POSTĘPOWANIA
ADMINISTRACYJNEGO
W PRAWIE POLSKIM

KATARZYNA SAMULSKA

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

KATARZYNA SAMULSKA • ZASADA SZYBKOŚCI POSTĘPOWANIA
ADMINISTRACYJNEGO W PRAWIE POLSKIM

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Małgorzata Sieradzka

**CHARAKTER PRAWNY POSTĘPOWANIA I RODZAJE
ROZSTRZYGNIĘĆ WYDAWANYCH W POSTĘPOWANIU
W SPRAWACH PRAKTYK NARUSZAJĄCYCH ZBIOROWE
INTERESY KONSUMENTÓW**

Marcin Menkes

**GOVERNANCE GOSPODARCZY – STUDIUM PRAWNO-
MIĘDZYNARODOWE**

Małgorzata Wach-Pawliczak

**WYŁĄCZENIE WSPÓLNIKA ZE SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ
ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ**

Anna Walaszek-Pyzioł (red.)

**INTERDYSCYPLINARNE PROBLEMY NIELEGALNEGO
POBORU ENERGII. STUDIUM PRAWNE**

Sabina Kubsik

**PRZEDKONTRAKTOWA ODPOWIEDZIALNOŚĆ
ODSZKODOWAWCZA Z TYTUŁU NIEUCZCIWYCH
NEGOCJACJI**

Marcin Aślanowicz

POZYCJA PRAWNA ARBITRA W ARBITRAŻU HANDLOWYM

Jędrzej Jerzmanowski

**FINANSOWANIE PRZEZ SPÓŁKĘ AKCYJNĄ NABYCIA
LUB OBJĘCIA EMITOWANYCH PRZEZ NIĄ AKCJI
W PROCESIE WYKUPU MENEDŻERSKIEGO**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

[Kup książkę](#)

ZASADA SZYBKOŚCI
POSTĘPOWANIA
ADMINISTRACYJNEGO
W PRAWIE POLSKIM

KATARZYNA SAMULSKA

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017

[Kup książkę](#)

Wydawca: Natalia Adamczyk

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2017**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-8982-0

ISBN e-book 978-83-255-8983-7

[Kup książkę](#)

Spis treści

Wykaz tabel i wykresów	IX
Wykaz skrótów	XI
Wykaz cytowanej literatury	XV
Wykaz cytowanych aktów prawnych	XXXI
Wykaz orzeczeń	XXXV
Źródła internetowe	XLIII
Wstęp	XLV
Rozdział I. Zasady postępowania administracyjnego na tle zasad	
ogólnych prawa	1
§ 1. Zasady prawa	1
§ 2. Zasady ogólne postępowania administracyjnego	6
§ 3. Szczególne relacje zasady szybkości postępowania administracyjnego z innymi ogólnymi zasadami postępowania administracyjnego	22
Rozdział II. Geneza i prakseologiczne uzasadnienie zasady szybkości	
postępowania administracyjnego	35
§ 1. Szybkość postępowania jako dyrektywa prakseologiczna	35
§ 2. Geneza zasady szybkości postępowania administracyjnego w prawie polskim	46
§ 3. Zasada szybkości postępowania administracyjnego w świetle projektu wspólnego postępowania administracyjnego oraz w wybranych systemach prawnych	51
Rozdział III. Zasada szybkości postępowania w normach prawa	
międzynarodowego oraz krajowych procedurach sądowych	63
§ 1. Zasada szybkości postępowania w Konstytucji	63
§ 2. Zasada szybkości postępowania w prawie międzynarodowym	68
§ 3. Zasada szybkości postępowania w prawie Unii Europejskiej	79
§ 4. Zasada szybkości w postępowaniu sądowoadministracyjnym	83
§ 5. Zasada szybkości w Kodeksie postępowania cywilnego i Kodeksie postępowania karnego	91

Rozdział IV. Instytucje postępowania administracyjnego stanowiące determinanty realizacji oraz naruszenia zasady szybkości postępowania administracyjnego	107
§ 1. Terminy	107
I. Terminy w przepisach postępowania administracyjnego	107
II. Terminy w przepisach prawa materialnego	120
§ 2. Bezczynność organów administracji publicznej	135
§ 3. Milczenie organów administracji	146
§ 4. Przewlekłość działania organów administracji	150
Rozdział V. Czynności organu administracji publicznej mające wpływ na szybkość postępowania administracyjnego	157
§ 1. Rozprawa administracyjna jako sposób przyspieszenia postępowania administracyjnego	157
§ 2. Uгода administracyjna	165
§ 3. Zawieszenie postępowania administracyjnego	171
§ 4. Czynności w administracyjnym postępowaniu dowodowym	180
§ 5. Metryka sprawy w postępowaniu administracyjnym	193
Rozdział VI. Środki wsparcia prawnego zasady szybkości postępowania administracyjnego	201
§ 1. Dewolucja kompetencji	201
§ 2. Fikcja decyzji pozytywnej albo negatywnej	203
§ 3. Sygnalizacja w postępowaniu administracyjnym	207
§ 4. Zażalenie na niezakończoną sprawę w terminie	212
§ 5. Skarga na bezczynność lub przewlekłość postępowania administracyjnego	225
Rozdział VII. Przesłanki oraz tryby odpowiedzialności za naruszenie zasady szybkości postępowania administracyjnego	243
§ 1. Odpowiedzialność organów administracji publicznej	243
§ 2. Odpowiedzialność pracownika organu administracji publicznej za naruszenie zasady szybkości postępowania administracyjnego	249
§ 3. Odpowiedzialność organu administracji publicznej za naruszenie zasady szybkości postępowania w Kodeksie cywilnym	257
§ 4. Odpowiedzialność funkcjonariusza publicznego	261
Rozdział VIII. Wpływ rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych na realizację zasady szybkości postępowania administracyjnego	269
§ 1. Informatyzacja administracji publicznej	269
§ 2. Elektroniczna administracja w postępowaniu administracyjnym	282
I. Wprowadzenie elektronicznej administracji do Kodeksu postępowania administracyjnego	282

Spis treści

II. Elektroniczne wszczęcie postępowania administracyjnego	286
III. Doręczanie elektroniczne w Kodeksie postępowania administracyjnego	294
IV. Elektroniczne akty administracyjne w postępowaniu administracyjnym	301
§ 3. Wpływ elektronicznej administracji na zasadę szybkości postępowania administracyjnego	303
Podsumowanie	311
Streszczenie pracy. Zasada szybkości postępowania administracyjnego w prawie polskim	319
Indeks rzeczowy	321

Wykaz tabel i wykresów

1. Tabele

Tabela 1. Wpływ skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego w 2012 r.	237
Tabela 2. Wpływ skarg na przewlekłość postępowania do wojewódzkiego sądu administracyjnego w 2012 i 2013 r.	238
Tabela 3. Analiza wpływu i załatwiania spraw o wymierzenie grzywny na podstawie art. 154 § 1 PostAdmU w latach 2007–2011	241

2. Wykresy

Wykres 1. Rezultaty zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych	279
Wykres 2. Sposoby dokumentowania przebiegu spraw w samorządzie	280
Wykres 3. Innowacyjne usługi elektroniczne	281

Wykaz skrótów

1. Akty normatywne

EKPC	Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r., zmieniona następnie Protokołami Nr 3,5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem Nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
InfDziałPodmU	ustawa z 17.2.2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1114 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KP	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
MPPiOP	Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167 zał.)
OdpMajątkFunkcU	ustawa z 20.1.2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1169)
PodpisEIU	ustawa z 18.9.2001 r. o podpisie elektronicznym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 262 ze zm.) – akt nieobowiązujący
PostAdmU	ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 718 ze zm.)
PrBud	ustawa z 7.7.1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.)
PrTelekom	ustawa z 16.7.2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1489 ze zm.)

PrzewlU	ustawa z 17.6.2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.)
SłużbCyw	ustawa z 21.11.2008 r. o służbie cywilnej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1345 ze zm.)
SwobDziałGospU	ustawa z 2.7.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.)
ŚwiadUsłU	ustawa z 18.7.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.1030 ze zm.)

2. Piśmiennictwo

AUWr	Acta Univertitas Wratislaviensis
Biul. SN	Biuletyn Sądu Najwyższego
CBKE	Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej
CBOSA	Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych (http://orzeczenia.nsa.gov.pl/cbo/query)
GAP	Gospodarka i Administracja Państwowa
KZS	Krakowskie Zeszyty Sądowe
MoP	Monitor Prawniczy
OMT	Organizacja Metody Technika
ONSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNCP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Cywilna/Pracy
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy – Seria A
NP	Nowe Prawo
PiP	Państwo i Prawo
POZ.	Przegląd Prawa Publicznego
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SPE	Studia Prawno-Ekonomiczne

ST Samorząd Terytorialny

3. Inne skróty

CEIDG Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności
Gospodarczej
Dz.U. Dziennik Ustaw
Dz.Urz. Dziennik Urzędowy
EDI Electronic Data Interchange
EFTA Europejskie Porozumienie o Wolnym Handlu
EPUAP Elektroniczna Platforma Usług Administracji Pu-
blicznej
ETPC Europejski Trybunał Praw Człowieka
ETS Europejski Trybunał Sprawiedliwości
GPRS General Packet Radio Service
ICT Information and Communication Technologies
NSA Naczelny Sąd Administracyjny
OECD Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
ONZ Organizacja Narodów Zjednoczonych
ReNeual Research Network on EU Administrative Law
SKO Samorządowe Kolegium Odwoławcze
SN Sąd Najwyższy
t.j. tekst jednolity
UKE Urząd Komunikacji Elektronicznej
VPN Virtual Private Networks
WSA Wojewódzki Sąd Administracyjny
ze zm. ze zmianami

Wykaz cytowanej literatury

- Adamiak B.*, Glosa do post. NSA z 17.10.1997 r., IV SAB 31/97, OSP 1998, Nr 10
- Adamiak B.*, Wadliwość decyzji administracyjnej, AUWr Nr 955, Prawo CLVI, Wrocław 1986
- Adamiak B., Borkowski J.*, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2003, 2011, 2014, Legalis 2016
- Adamiak B., Borkowski J.*, Polskie postępowanie administracyjne i sądownictwo administracyjne, Warszawa 1992, 1996, 2000, 2002
- Adamiak B., Borkowski J.*, Postępowanie administracyjne i sądownictwo administracyjne, Warszawa 2005, 2006, 2010
- Adamovich L.K., Funk B.Ch.*, Verwaltungsrecht, Wien–New York 1987
- Adamski D.*, Doręczanie pism w formie dokumentów elektronicznych według przepisów wykonawczych do ustawy o informatyzacji, MoP 2006, Nr 16
- Adamski D., Kutylowski M.*, Prawne aspekty wykorzystywania technologii cyfrowej w komunikacji urząd – obywatel, Kwartalnik Prawa Prywatnego 2005, Nr 1–2
- Adaszkiewicz G.*, Środki dowodowe w polskim postępowaniu podatkowym, Toruń 1997
- Arcta M.*, Słownik ilustrowany języka polskiego, Warszawa 1996
- Banaszak B.*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2009
- Banaszczyk Z.*, Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej, w: *A. Olejniczak* (red.), Prawo zobowiązań – część ogólna, Warszawa 2009
- Barankiewicz T.*, W poszukiwaniu modelu standardów etycznych administracji publicznej w Polsce, Lublin 2013
- Bernaczyk M.*, Urzędowy fałstart informatyczny, Rzeczpospolita, 17.11.2005
- Bednarski I.*, Używam profilu zaufanego na e-PUAP, Computerworld, 12.6.2012, Nr 18
- Bell D.*, The Coming of Post – Industrial Society, New York Basic Books 1976
- Bielska-Brodziak A.* (red.), Odpowiedzialność majątkowa funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa. Komentarz, LEX/el. 2011
- Biernat S.*, Europejskie prawo administracyjne i europeizacja krajowego prawa administracyjnego (zarys problematyki), SPE 2002, t. 6
- Bigo T.*, Ochrona interesu indywidualnego w projekcie kodeksu postępowania administracyjnego, PiP 1960, Nr 3
- Biskup R., Gonczar M.*, Komunikacja elektroniczna w postępowaniu administracyjnym, PiP 2008, Nr 1
- Bleckmann A.*, Zur Dogmatik des Allgemeinen Verwaltungsrecht I, Baden-Baden 1999
- Błaszczyszki K.*, Postępowanie administracyjne, Poznań 1928

- Bochenek W., Bezczytność a milczenie organu administracji publicznej, ST 2003, Nr 12
- Bogucka I., Pietrzykowski T., Etyka w administracji publicznej, Warszawa 2009
- Bojanowski E., Dyscyplinarna odpowiedzialność pracownika administracji państwowej w prawie polskim, w: J. Łętowski, J. Pruszyński (red.), Odpowiedzialność pracownika administracji, Wrocław 1978
- Bojanowski E., Cieślak Z., Lang J., Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnym, Warszawa 2004
- Borkowska J., Odpowiedzialność urzędnika administracji publicznej. Odpowiedzialność majątkowa, służbowa, cywilnoprawna i karna, Warszawa 2012
- Borkowski J., Czynności procesowe postępowania administracyjnego, w: B. Adamiak, J. Borkowski, Polskie postępowanie administracyjne i sądownictwo administracyjne, Warszawa 2006
- Borkowski J., Głosa do post. NSA z 7.10.1983, SA/Lu 172/83, OSpKA 1985, Nr 7–8
- Borkowski J., Nowy francuski kodeks sądownictwa administracyjnego, PiP 2001, Nr 10
- Borkowski J., Prawne problemy bezczynności i przewlekłości w działaniu administracji publicznej, w: M. Harakova, M. Tomoszek (red.), Viliv EU a Rady Europy na Sprawni rdzeni v CR a v Polsku, Wpływ UE i Rady Europy na postępowanie administracyjne w Czechach i w Polsce, Brno 2010
- Borkowski J., Jendrośka J., Orzechowski R., Zieliński A., Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 1985, 1989
- Bógdół-Brzezińska A., Garycki M.F., Cyberterroryzm i problemy bezpieczeństwa informacyjnego we współczesnym świecie, Warszawa 2003
- Brzeziński T., Jędrzejowski T., Niezałatwienie sprawy w terminie przez samorządowego kolegium odwoławcze, Casus 2003, Nr 2
- Brzozowski P., Terminy załatwiania spraw w postępowaniu administracyjnym, LEX/el. 2011
- Brzozowski P., Zasada szybkości postępowania administracyjnego, LEX/el. 2010
- Butkiewicz M., Internet w instytucjach publicznych. Zagadnienia prawne, Warszawa 2006
- Casey M., Europejska polityka informacyjna. Wyzwania i perspektywy dla administracji publicznej, Toruń 2001
- Cellary W., Administracja wobec wyzwań gospodarki elektronicznej i globalnego społeczeństwa informacyjnego, Służba Cywilna 2003, Nr 6
- Chlebny J., Europejskie standardy procedury administracyjnej i sądownictwa administracyjnej, w: Z. Kmiecik (red.), Postępowanie administracyjne w Europie, Kraków 2005
- Chlebny J., Realizacja prawa do skutecznej ochrony sądowej przez polski sąd administracyjny, w: M. Harakova, M. Tomoszek (red.), Viliv EU a Rady Europy na Sprawni rdzeni v CR a v Polsku, Wpływ UE i Rady Europy na postępowanie administracyjne w Czechach i w Polsce, Brno 2010
- Chorąży K., Ekonomia i szybkość w kodeksie postępowania administracyjnego, OMT 1975, Nr 5

- Chorąży K., Taras W., Wróbel A.*, Postępowanie administracyjne i postępowanie egzekucyjne w administracji, Kraków 2002
- Chorąży K., Taras W., Wróbel A.*, Postępowanie administracyjne, egzekucyjne i sądowniczo-administracyjne, Kraków 2004
- Chróścielewski W., Kmiecik Z.*, KPA a prawo do dobrej administracji, w: *J. Niczyporuk* (red.), Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie KPA, Lublin 2010
- Chróścielewski W.*, Słowacja, w: *Z. Kmiecik* (red.), Postępowanie administracyjne w Europie, Kraków 2005
- Chróścielewski W., Tarno J.*, Postępowanie administracyjne. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 2002
- Cichoń M.*, Sprawiedliwość spóźniona jest zaprzeczeniem sprawiedliwości, teza Nr 2, Rzeczpospolita 1999, Nr 6/16
- Ciepliński K.*, Opieszałość w wydaniu decyzji może drogo kosztować, Rzeczpospolita, 16.9.2009
- Ciesielska E.*, Opinia w sprawie projektu ustawy o zmianie kodeksu postępowania administracyjnego z 14.9.2012, znak P.0821.20.2012., <http://orka.sejm.gov.pl>
- Cieślak M.*, Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne, Warszawa 1971, 1984
- Cieślak M.*, Zagadnienia dowodowe w procesie karnym, t. 1, Warszawa 1955
- Cieślak M., Lipowicz I., Niewiadomski Z.*, Prawo administracyjne. Część ogólna, Warszawa 2002
- Cisek R., Jezioro J., Wiebe A.*, Dobra i usługi informacyjne w obrocie gospodarczym, Warszawa 2005
- Ciszewski J.* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, LexPolonica 2014
- Czaplicki K.*, Podpis osobisty, jako metoda identyfikacji w publicznych systemach informatycznych, w: *G. Szpor, W.R. Wiewiórkowski* (red.), Internet. Prawno-informatyczne problemy sieci, portali i e-usług, Warszawa 2012
- Dauter B.*, Metodyka pracy sędziego sądu administracyjnego, Warszawa 2012
- Dauter B. i in.*, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, LEX/el. 2013
- Dawidowicz W.*, Ogólne postępowanie administracyjne. Zarys systemu, Warszawa 1962
- Dawidowicz W.*, Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu, Warszawa 1983
- Dawidowicz W.*, Zarys procesu administracyjnego, Warszawa 1989
- Dąbrowski S.*, Ubezpieczenia OC dla urzędników, Gazeta Ubezpieczeniowa, 5.7.2011, www.gu.com.pl
- Defecińska-Tomczak K.*, Hiszpania, w: *Z. Kmiecik* (red.), Postępowanie administracyjne w Europie, Kraków 2005
- Dembour M., Krzyżanowska-Mierzevska M.*, Ten Years on: The Popularity of the Convention in Poland, European Human Right Reports 2004, Nr 4
- Dobkowski J.*, Kodeks dobrej administracji Rady Europy (geneza – charakter – treści), w: *J. Niczyporuk* (red.), Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie KPA, Lublin 2010

- Dobosz P., Bezczytność administracji publicznej w postępowaniu administracyjnym, w: J. Niczyporuk (red.), Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie KPA, Lublin 2010
- Dobosz P., Milczenie i bezczynność w prawie administracyjnym, Kraków 2011
- Dolnicki B. (red.), Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, LEX/el. 2010
- Dowgier R., Obowiązek prowadzenia metryki sprawy podatkowej, Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych 2012, Nr 7
- Drożdż W., Uwagi województwa zachodniopomorskiego dotyczące poselskiego projektu o zmianie ustawy Kodeks postępowania administracyjnego z 14.6.1960 r. z 13.9.2012, GM-II, 1122.1.164.2012. IJ, <http://orka.sejm.gov.pl>
- Duniewska Z., Stahl M., Odpowiedzialność administracji i w administracji, Warszawa 2013
- Feliga P., Strasburg a przewlekłość, www.nawokandzie.ms.gov.pl/dobre-praktyki
- Flaga-Gieruszyńska K., Zastój procesu cywilnego, Szczecin 2011
- Gebert S., Postulat szybkości w postępowaniu administracyjnym, Rada Narodowa 1960, Nr 36
- Gierczak B., Ugoda administracyjna, Casus 2004, Nr 2
- Glensk J., Aforystykon. Podręczna encyklopedia myśli i aforyzmów, Opole 1992
- Gliniecki A. (red.), Prawo budowlane. Komentarz, Warszawa 2016
- Goban-Klas T., Sienkiewicz P., Społeczeństwo informacyjne. Szanse, zagrożenia, wyzwania, Kraków 1999
- Gołaczyński J., Jednostka i państwo w dobie demokracji elektronicznej. Ochrona prywatności, życia osobistego i rodzinnego, CBKE e-biuletyn, Wrocław 2006
- Gonczar M., Świadczenie usług elektronicznych administracji dla przedsiębiorców w dobie globalizacji, w: M. Rudnicki, M. Jabłoński (red.), Administracja publiczna wobec procesu globalizacji, Warszawa 2011
- Gontarz A., W 2020 ruszy System Informacyjny Państwa, Computerworld, 8.5.2012, Nr 13
- Graczyk B., Postępowanie administracyjne, Warszawa 1953
- Gronkiewicz A., Kilka uwag o dobrej administracji w świetle dyskusji na temat Karty Praw Podstawowych, w: M. Thorz (red.), Karta Praw Podstawowych w Unii Europejskiej. Polityka, etyka, prawo, Częstochowa 2009
- Grzegorzczak T., Kodeks postępowania karnego. Komentarz, LEX/el. 2014
- Habscheid W.J., Das recht auf ein faires Varfahren. Ein Beitrag zur Philosophie des Zivilprozeßrechts, w: Beiträge zum schweizerischen udn internationalen Zivilprozessrecht. Festschrift für Oscar Vogel, Freiburg 1991
- Harczuk J., Ugoda w postępowaniu administracyjnym, MoP 2002, Nr 16
- Hauser R. (red.), Kodeks postępowania administracyjnego z orzecnictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego, Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego, Warszawa 1995

- Hauser R.*, Rola przepisów procesowych w realizacji norm materialnego prawa administracyjnego, w: *Z. Leoński* (red.), Rola materialnego prawa administracyjnego a ochrona praw jednostki, Poznań 1998
- Hauser R.*, Terminy załatwiania spraw w KPA w doktrynie i orzecznictwie sądowym, RPEiS 1997, Nr 1
- Hauser R., Skoczylas A.*, Rola zasad ogólnych postępowania administracyjnego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w: *J. Niczyporuk* (red.), Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie KPA, Lublin 2010
- Hausner R.*, Trzy ustawy o postępowaniu administracyjnym, Gazeta Administracji i Policji Państwowej 1929, Nr 8
- Hilarowicz T.*, Środki prawne w Polskim postępowaniu administracyjnopolitycznym, Kraków 1923
- Hofmann H.*, EP JURI Committee information o Nr ReNEUAL Model Rules on EU Administrative Procedures, <http://europart.europa.eu>, 2014
- Horęza A.*, Rola Elektronicznej Skrzynki Podawczej w bezpiecznej komunikacji organu administracyjnego ze stroną postępowania administracyjnego, w: *G. Szpor, W.R. Wiewiórkowski* (red.), Internet. Prawno-informatyczne problemy sieci, portali i e-usług, Warszawa 2012
- Horęza A.*, Wprowadzenie do problematyki elektronicznej administracji publicznej, Prawo Mediów Elektronicznych 2011, Nr 1
- Hryniewicka W., Jackiewicz A.*, Międzynarodowa koncepcja „Dobrej Administracji”, w: *R. Suwaj, M. Petrakowski* (red.), Koncepcja zapobiegania bezczynności w postępowaniu administracyjnym. Sprawozdanie, Białystok 2010
- Iserzon E.*, Ochrona interesów jednostki w nowym prawie o postępowaniu administracyjnym, maszynopis w Instytucie Nauk Prawnych PAN, Warszawa 2007
- Iserzon E., Starościak J.*, Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz. Teksty wzory i formularze, Warszawa 1970
- Izdebski H., Kulesza M.*, Administracja publiczna, Zagadnienia ogólne, Warszawa 2004
- Jabłoński M.*, Wpływ procesu globalizacji na wzajemne relacje administracji publicznej i obywateli w Polsce oraz w Unii Europejskiej, w: *M. Rudnicki, M. Jabłoński* (red.), Administracja publiczna wobec procesu globalizacji, Warszawa 2011
- Jachowicz M.*, E-administracja, jako konsekwencja powstania i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, Casus 2004, Nr 2
- Jackiewicz A.*, Prawo do dobrej administracji w świetle Karty Praw Podstawowych, PiP 2003, Nr 7
- Jadczak A.*, Nowych dowodów na razie nie będzie, Computerworld, 3.4.2012, Nr 9
- Jagielski J.*, Odpowiedzialność dyscyplinarna członka korpusu służby cywilnej, w: *K. Rączka, J. Jagielski*, Ustawa o służbie cywilnej. Komentarz, Warszawa 2010
- Jakubecki A.* (red.), Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, LEX/el. 2016
- Janowicz Z.*, Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz, Warszawa 1991, 1996, 1999